Üksik number 4 senti. Jõhvis müügil varahommikul.

Alutaguse Teataja

Ilmub Jõhvis igal teisipäeval, neljapäeval ja laupäeval.

TALITUS: Jõhwis, Rakwere tän. 7-a. Telefon 48. Toimetus: Narvas, Saime tän. nr. 5. Kõnetr. 34.

TELLIMISE HIND:
1 kuu postiga 50 senti.
3 kuud „ 150 „
6 „ „ 280 „
1 aasta „ 550 „

Tellimisi wõtawad wastu kõik postkontorid.

Kuulutuse hinnad: 1 millim. 1 weerul kuulut küljel 3 senti, lehe tekstis ja eesotsas 8 senti. Tööotsimise kuulutused poole hinnaga. Kuulutusi wõetakse wastu lehe ilmumise eelpäewal kuni kella 12.

№ 53. Jõhwis, laupäewal, 27. mail 1933. a. V aastakäik.

Esimene ülesanne olgu igaühel tellida omale „Alut. Teataja" 1-st juunist.

Kahekohapidajad Narva linavabrikus vallandamisele

Töö-eesõigus neile, kellel seda hädasti waja. — 1000-töölist oma päewamuresid harutamas. — SSSR-ist on oodata wabrikule tellimist.

Neljapäewal, 25. mail oli linawabriku rahwamajas sama wabriku tööliste üldkoosolek. Koos oli umbes 1000 töölist. Tähtsamaks päewakorra punktiks oli koosolekul lähemal ajal 181 töölise wallandamise küsimus.

Käitiswanemate poolt tehti koosolijaile teatawaks, et wabrikuwalitsusel on kawatsus 15. juuniks lõpuarwe anda 181 töölisele, kes majanduslikult enam kindlustatud. Wabrikuwalitsusel on juba wallandawate tööliste nimekiri koostatud, kuid käitiswanemaile nimekirja ei ole seni esitatud.

Ühtlasi selgus käitiswanemate ettekandest, et wabrikuwalitsuse andmeil töötab wabrikus umbes 300 töölist, kellel wõimalus end elatada ilma wabrikus töötamiseta. Osa neist on Narwataga maapidajad, kinniswara omanikud Narwas ja riigiteenijate naised.

Kuna linawabrikul toodangu tõstmiseks tellimist Taanist, Inglismaalt ega ka Soomest loota ei ole, siis on karta, et wabrikuwalitsus on sunnitud weel umbes 120 töölist wallandama.

Koosolijate poolt nõuti käitiswanemailt wallandatawate tööliste nimekirja, et selgusele jõuda, kas nimekirja on wõetud töölised, kellel äraelatamine wõimalik tööta. Et käitiswanemail seda esitada ei olnud, siis otsustati wabrikuwalitsuselt nõuda peale suwistepühi

nimekirja awaldamist.

Siis kutsutakse kokku uus koosolek, kus wõetakse seisukoht wallandatawate kohta.

Kuna eelolew wallandamine on ettenähtud just jute-osakondades, siis kerkis koosolekul ülesse küsimus, kas wabrikuwalitsus ei tahaks proportsionaalselt wallandamist ette wõtta ka linaosakondades ja nimelt nende tööliste hulgas, kes ei kannataks töötaolu raskuste all.

Samas nõuti ka käitiswanemailt teateid tööpäewade arwu kohta peale wallandamist.

Nagu käitiswanemate wastusest selgus, wabrikuwalitsus ei ole nõus linaosakonna kudujate wallandamisega tehnilisil põhjusil. Teistes osakondades on aga see wõimalik läbiwiia. Tööd jatkatakse peale wallandamist seni püsinud päewade arwuga nädalas, kui wabrik saab

suurema tellimise SSSR-ist.

Mõni päew tagasi walmistati Nõuk Wenemaa jaoks mõned tööproowid Kui need piiritaga on wastuwõetawad siis on oodata sealt tellimist.

*

Seekordne tööliste koosolek oli kinnine. Koosolekule pääsesid ainult kutsega töölised. Wabriku wälistööde juhataja P. Perepletschikow, kes wiibis koosolekul, paluti koosolekult kohe alguses lahkuda, sest P-l ei olnud wabrikuwalitsuse wolitust koosolekust osawõtmiseks. P. aga tööliste soowi algul ei täitnud. Sellest tekkis koosoleku saalis lärm. Kuuldus hüüdeid: „Kui ta wabatahtlikult ei lähe, siis wiime teda sunniwiisil saalist wälja." Nähes, et koosolejal kindel tahe kõrwaliste isikute juuresolekuta päewakõsimust arutada, lahkus P. lõpuks siiski koosolekult. Seejärgi oli koosolek kõigiti asjalik ja rahulik.

Kohtureporteri raaport:

Tappis inimese — mõisteti 1 kuuks wangi.

24. mail oli Rakwere-Paide Rahukogus arutusel Iisaku noormehe Bruno Waasi asi, kes 18. weebruaril hooletumalt relwaga ümber käis, mille tõttu Irene Oja surma sai. Kohtus Waas tunnistas end süüdi ja kohus karistas teda ühekuise arestiga.

Riigiraha raiskaja 7 a. sunnitööle.

24. mail Rakwere-Paide Rahukogu arutas Kohtla-Järwe kaewanduse laekahoidja Paul Rootsi süüteo asja, kes 18.593 kr. 89 senti riigiraha omastas ja ära raiskas. Kohtus Roots tunnistas end süüdi ja kohus mõistis tema 7 a. sunnitööle.

Willem Soo sai 3 a. kindlustuswangi.

23. mail arutas Rakwere-Paide Rahukogu Willem Soo süüteo asja, kes 15. jaanuaril Tuletõrjes töötute koosolekul riigikorra kohta waleandmeid awaldas, näidates seega üles teadwalt lugupidamatust walitsuse wastu.

Kohus mõistis Willem Soo, 20 a. wana süüdi ja karistas tema 3 a. kindluswangistusega.

Ajast, kui esimene raudruun tossutas läbi Alutaguse.

Mõisaomaniku jonn omaaegse Jõhwi jaama ehitamisel.

Praegu on Jõhwi alewijaama ehitus käimas. Rohkem kui kilomeetri ulatuses on endine tee täiesti pahempidi pöördud. 3 paari uusi roopaid jääb üle meetri madalamale kui endine tee. Endised roopad on oma kohalt ära tõstetud koos liipritega. Weetakse lisaks kruusa, kusjuures kruusaja mullawallid on mitu meetrit kõrged. Ümberkaudset rahwast käib õhtuti ja pühapäewiti ehitamistöid waatamas.

Praegune raudteeehitus mõjutab meeletuletama aegu, mil esmakordselt rajati raudtee läbi Alutaguse. See oli 1869. a. mil hakati ehitama raudteed Peterburist Tallinnani. Siis juhtuski imelik asi, et Jõhwi jaama ei asutatud mitte alewi kohale, waid eemale, pehmele heinamaale. Seda põhjustas kohaliku Jõhwi mõisaomaniku nõu, kelle sõna nähtawasti maksis palju kõrgemal pool. Mõisnik ei olnud just jonnipärast oma mõisast maad lubanud alewi kohale jaama asutamiseks, sest mõisaomanikul olnud mingi wimm alewirahwaga. Alewirahwas pidi käima jaama, kuhu on maanteed mööda 3 km. Nii see oli tänini, mil praegu ehitataw alewijaam teeb tarbetuks Jõhwi jaama käimise.

Uue jaama walmissaamisega jääks Jõhwi kaks tariifijaama 2 km. wahemaaga, raudteelinipidi arwates.

Esimene reisirong läbistas Alutagust üle 60 a. tagasi, 1870. a. oktoobris, mis sünnitas tookord suur elewust. Püsst jaama juures juhtus selle esimese rongiga õnnetus — rattad libisesid roobastelt. Õnnetuse läbi sai 9 inimest wigastada.

Waimulik kontsert

Tallinna Meestelaulu Seltsi osawõtul korraldatakse 27. sk. Rakwere lut.-usu kirikus.

Kaitseliidu 1. malewkonna aastapäewal

korraldatakse rahwamajas suur näitemüük ja loterii-allegri. Kawas muuseas ka näidend Rakwere näitlejate ringilt. Sissepääs wabatahtliku maksu eest wäikese alammääraga.

Suwemuusika Tuletõrje aias

näib tõmbawat rohkesti publikut. Hea orkester suudab pakkuda tõesti nauditawaid muusikapalasid.

Metsapeo Palermos

korraldab pühapäewal, 28. sk. Rakwere Tuletõrje selts. Kontserdiga lõbustab 1-se diwiisi orkester. Peale selle einelaud ja mitmesuguseid lõbustusi. Iluса ilmaga töötab sinna koguda rohkesti rahwast.

Ärge unustage,

et 27. sk. on rahwamajas (wihmase ilmaga tuletõrje seltsi saalis **Tallinna Meestelaulu Seltsi kontsert.**

Rakwere 1. malewkonna gaasikomando

sõidab 27. sk. üleriikliku gaasikaitse päewale, kus kontrollitakse meeskondade teadmisi ja wõimeid nende erialadel. Komando pealik on lipnik Priimann.

Haljala kirik.

28. mail Haljala kirikus jumalateenistus armulauaga.

Ristitud: Laine Teinweld, Tattruselt.

Laulatatud: Johannes Sagrits ja Helene Marie Kool, Seljalt.

Maetud: Liia Wildeck, Idawerest, 1 a. 6 k. Aadam Jupermann, Kihlewerest, 62 a. 6 k. Gustaw Esala, Loobust, 24 a. 2 k. Pauline Prun, Gustawi lest, Käsmust, 70 a. Marie Elisabeth Prun, Johannese lest, Käsmust, 67 a. 2 k.

Meie leht
on Teie parem sõber.

Ew.-Lut. usu kiriku näitemüük

25. sk. õnnestus täiesti rahuldawalt. Kaasa aitas selleks tublisti asjolu, et just peo ja näitemüügi alguseks muutus ilm ilusaks. Pileteid müüdi umbes 750 inimesele. Üldine sisetulek, kuhu mahaarwates ulatus 85000 sendile. Loteriilt wõitis lüpsilehma prowiisor Kruusberg. Talutare töötas hästi, werworstid ja kapakali leidsid hindamist kuni enam ei jätkunud.

Õhutõrjeühingu

juhatus jaotas ametid järgmiselt: esimeheks hra linnapea Awikson, abiesimeheks kolonel Haas ja kolonel Paawian, kassapidajaks kohtupristaw hra G. Kütt ja abiks kolonel Waher, sekretäriks hra Rosenberg ja abiks kapten Läte.

Lennupäewa korraldamise päewa ei saadud weel fikseerida, kuna pole teada, millal walmiwad Tallinnas ehitatawad eralennukid. Ka ei määratud weel kindlaks kandidaate, kes sõidaksid gaasikaitse ja lennuasjanduse kursustele, kuna pole weel kellegiga läbirääkitud.

Kaitseliidu laskewõistlustel

mis peeti 25. sk. hommikul lasketiiril Palermos, tuli kuulipildujaga individuaal-laskmises esimesele kohale Kalewi kompanii relwurpäälik Sööt. Meeskondade järgi langesid kohad järgmiselt: õppekompanii, kalewikompanii ja 1 kompanii.

Spordipüssist laskmisel tuli esimeseks malewkonna sekretär Waher, teiseks Sõõdi ja kolmandaks Reiman. Püstolist laskmisel tuli esimesele kohale malewkonna sidepäälik Jensen, teiseks Henno. Laskewõistlused kestawad pühapäewal, kell 8 hommikul 300 meetrilise distantsiga wintpüssidest.

Selgituseks W. Kooli asjus

olgu siinkohal öeldud, et paljud lugejad on saanud meie lehe läinud laupäewaselt kohtusõnumist nii aru, nagu Koolil tuleks minna 14 a. sunnitööle. Kool mõisteti küll kolmes asjas kokku niipaljuiks aastaiks karistust kandma, kuid tegelikult karistuste koostamisel jääb Koolil karistust waid 6 aastat. Kiire töö tõttu jäi see lisandus mainitud teatest wälja.

Rakvere linna Naiskutsekooli
õpilaste tööde näitus
Tööstuse tän. 12 on avatud
28. mail kella 12—19, 29. ja 30. mail kella 9—19 ning 31. mail kella 9—15.
Koolijuhatus.

Rakvere Zeh tütarlaste kommerts-gümnaasiumi
(avalikkude keskkooli õigustega)
õpilaste vastuvõtmine
kõikidesse klassidesse äripäevadel kell 9—14. kooli kantseleis (Pikk t. 35)
Vastuvõtmine alamatesse klassidesse ilma eksamita vastavate tunnistuste põhjal, kõrgematesse eksamiga kooli õpekavade vastavalt.
Peale üldhariduslikke ainete õpetatakse eri õppeaineid: raamatupidamist, masinakirja, kaup. rehkendust, kirjandust j. n. e.
Võõrastest keeltest nõutakse saksa, inglise, ja venekeeli.
Eksamid 7., 8. ja 9. juunil 1933. a. Gümn. juures töötab algkool.
Vastuvõtmine algkooli eksamita wastavale tunnistustega.
Kooli juhatus.

Ostu-müügiärl
Pikk tän. 22, telef. 127.
„Estonia"
Rakveres.
Ostan, müün, üürin ja vahetan
grammofone ja plaate.
Suures valikus igasuguseid muusikariistu, mööbl., jalgrattaid ning majatarbeid.
Sealsamas võtab „Esto-Band'i" orkester tellimisi vastu hra V. Viil.

Daamid ja härrad!
Vaadake, kas Teie kübarad on korras.
Raha kokkuhoiu mõttes kehwal ajal on ülitähtis wanu kübaraid mitte ära wisata, sest kübaratõõstus
„Elegant"
puhastab pressib, wormib ja wärwib Teie wanad kübarad nii kui uueks. Töö korralik, kiire ja tasu odaw, soowikorra tälesti ilma rahata, kuid wälkese waeva eest. Daamide kübarad tehakse ümber wiimase moe järele. Kaabu paelrest suur walik. Wanade kõlbmata paelte asemele sealsamas mõne minuti jooksul wõib lasta kaabule uued paelad peale panna.
Rakweres, Waksali tän. 27.

Täiesti uue peegli
saate odawa hinna eest, kui toote oma wanad peeglid uuesti ülehõbetamiseks Rakwere suurimasse peeglitöökotta
„KASULIK"
Peegli- ja mööblitöökoda, Parkali 4.
Saadaval soodsatel maksutingimustel maitsekad riidekapid, diiwanid jne.

Kõigile laulupeole sõitjaile.

Üldlaulupeo ajaks Tallinna ja tagasi antakse raudteel 7 päewa jooksul, s. o. 21. juunist alates ja lõpetades 27. juuniga sõit 25 % odawamalt harilikust sõiduhinnast. Laulupeo tõttu on kõik Tallinna ärid erakorraliselt awatud pühapäewal, 25. juunil. Sõidu soodustuste ja laiaulatusliikude juubelipidustuste tõttu on oodata Tallinna seninägemata hulka omamaiseid ja kümneid tuhandeid wälismaalisi.

Laulupeol Lauluwäljal peetakse ka 10. üldlaulupeo loterii miljonite lõpploosimine. Harilikule surelikule on see ainukeseks wõimaluseks saada lähemal ajal miljonäriks, sest igapäise tööga seda ju ei saa, ja teiste loteriide miljonite loosimised on ettenähtud alles aasta lõpul. Kindel on, et iga laulupeoline tahab omandada wähemalt ühe selle loterii pileti.

Igal laulupeole sõitjal leidub Tallinnas palju rohkem talitusi ja õiendusi, kui seda lubab lühike waba aeg. Et seetõttu mitte ilma jääda 10. üldlaulupeo loteriipiletist, on soowitaw, et kõik laulupeole sõitjad omaksid selle aegsasti juba oma kodukohas — esimeselt pakkujalt, esimesel juhusel. Piletite müük maal lõpetatakse juba lähemal ajal, sest tagawara on lõpul.

Järjekordne loosimine 1. juunil.

Eesti Põllumeeste Seltsi klassiloterii kupongide lõpploosimine teostatakse 1. juunil. Sellega on õnnesummade jagamiseni weel mõni päew aega. Wõidunumbrid awaldatakse juba enne pühi ja wõidud maksetakse pühadeks soowijaile wälja.

Lõpp meie seniseile armetuile „põhitõdele".

Peab sündima uus epoohh — ideokraatia ja plaanimajanduse tähe all.

Laialaulatuslik majanduse ja kultuuri kriis, mis haaranud tänapäewal kogu maailma, on sügawat mõju awaldanud rahwamasside psühholoogiale ja elufilosoofiale. Ikka tihedamini on kuulda hääli radikaalsete muudatuste wajadusest riigikorra kujundamisel, seniste tõdede ümberhindamiseks ja sotsiaalprobleemide lahendamisel.

Iganenud meetodid ja abinõud, mis senini käsile wõetud, ei ole toonud tarwilikke positiiwseid tulemusi. Seda näitawad enamuses luhtunud, rohkearwulised rahwuswahelised konwerentsid, kongressid ja paktid ajal, mil miljonid töötatöölised on wäsinud ootamast leida õigust töö peale.

Radikaalne murrang peab tulema ülemaailmlikus ulatuses — riiklikult, majanduslikult, kultuurilselt, sotsiaalselt.

Uus epoohh peab läbiimbutatud olema i d e e l i s e tuumaga, alluwusega ideele, mis plaanikindla loowa suuna määrab kõigile meie eluawaldusile. Rahwuswaheliselt ta toob siis uute ühendriikide loomist ja ühewäärtusliku sotsiaal-elustandardi ülesseadmist kõigis maades. Need ühendriigid kujunduwad geopoliitilise, kultuurilise ja geograafilise ühtluse ning majanduslik u a u t a r k i a alustel. Autarkilised, omaküllusliku mandririigid suudawad ärahoida pseudorahwusluse, majandusliku wägiwalla ja nende nähetega seotud sõjad.

Sisemine riigikorra loomine ja majanduspoliitika peaks minema i d e o k r a a t i ja plaanimajanduse tähe all, sest ainult tugew ideokraatiline walitsus suudab stabiliseerida ja plaanikindlalt juhtida riigielu ja majandust.

Wõib julgesti ütelda, et massid tahtsi ei walitse riiki isegi kõige demokraatlikumais maades. Alati esineb nende eest teatud j u h t i w k i h t. Kuidas ja milliseist sotsiaal-elementidest see kiht organiseeritakse ja täiendatakse, sellaseks kujuneb ka riigikord.

Tänapäewa d e m o k r a a t i a juhtiwaisse kihtidesse kuulumine oleneb tegewusest mingisuguses poliitilises erakonnas. Järjelikult igas demokraatlikus riigis esineb mitu waenulikku, juhtiwat kihti, milliste peasihiks on maha suruda, hukkamõista teised erakonnad ja asuda ühe-parteilise diktatuuri teostamisele. Et aga enamail juhtumeil ühepartei ülewõim pole saawutataw, siis nende tegewus wäljendub kompromissis eh n. n. „poliitilises lehmakauplemises", mis **tahtgi ei too riigile majanduslikku ega sotsiaalset julgeolekut**, kindlust.

Teisel juhtumil kuuluwus juhtiwasse kihti, iseloomustub isikute majanduslikku jõukust ja seda korda wõiks nimetada wana, iidse terminiga — p l u t o k r a a t i a. Sageli just demokraatia wõimaldab plutokraatiale juhtiwa koha. See on mõõdapääsematu, sest tawaliselt walitseb ikka rikkam ja nii, kuidas see on temale kasulikum. Monarhistlikes riiges esineb rahwamasside eest ja walitseb nende üle a r i s t o k r a a t l i k (aadliseisus) juhtiw kiht.

Kuid tõelikult r a h w a, kui terwiku eest wõib wäljaastuda ainult i d e o k r a a t l i k juhtiw grupp, **kes seisab kõrgemal klasside ja üksikute kihtide huwidest.**

Kuuluwus sarnasse juhtiwasse gruppi ei olene „erakonnatamisest", ega majanduslikust jõukusest ja aadliseisusest, waid alluwusest ühendawale kultuur-riikluse ideele, usust sellesse. See idee oleks rahwa kultuuri tunnustamine, selle kultuuri arendamine õiges suunas ja sotsiaalne ning kultuuriline õiglus. Mitte ainult tänapäewa, waid kogu ajaloolise rahwa — tema minewikku ja tulewiku terwiklikus ulatuses. Ideokraatlik juhtiw grupp ei wõi sattuda wastuollu enamikuga, sest et ta on selle rahwa tuum ja idee, mis ühendab, on terwiku idee. Just sellepärast ideokraatlik walitsus on p ü s i w ja oma kawade läbiwiimisel plaanikindel.

Uus epoohh peab tooma ka u u e hinnangu „majanduse" mõistele. Majandus peab „tagasikomandeeritud" olema oma kohale, sest et majandus kujutab enesest ainult ühe teatud sektori inimese tegewuses ja see osa ei wõi ega tohi wallutada terwikut.

Majandus on tehnika, ta õpetab kuidas ülesehitada ja kindlustada inimkonnale tarwilikku materjaalset baasi tema waimse kultuuri arenguks. Ta annab materjaalset julgeolekut, tehnilist oskust s e l l e k s, et waim ei aheldu küüsitsise saamatusega ning selleks, et paenutada looduse häwitawaid jõude kasulikuks tööks.

Ent sellejuures majandus **ei tohi olla** eksploateerimise ja **sotsiaalse wägiwalla** teostamise abinõuks ning seltskondliku ja kultuurilise arengu suunanäitejaks.

Just see senine majanduse sanktsioon waimse kultuuri üle on toonud meid katastroofilise kriisi- ja töötaoleku läwele. Ialgi ei suuda meie aga sellest ummikust pääseda, kui püüame lahendada seda kriisi ja tööpuudust waid lühinägelikul, ainult tänase päewa „kuidagi üleelamise" põhimõttel, mille juures meie m õ t t e l a a d on otse a r m e t u ideede waesusest ning julgete loowate plaanide puudusest. Tõsisemat, kaugeleulatuwama mõjuga tööd on palju, on ülesanded määratumalt suured. Loodus pole weel kaugeltki täielikult wallutatud, inimene ei ole weel looduse juhtija ja kosmiliste jõudude reguleerija. Kosmose rütmid ootawad nende tundjaid. Wastutusrikas ülesanne otsib teostajaid. See on: **peab sündima uus epoohh ideokraatia ja plaanimajanduse tähe all.**

Ing. merc.

Maailma majanduskonwerentsi korraldajad.

Korraldaw toimkond Londonis. Belgia saadik Cartier de M a r c h i e n n e, ja Jaapani esindaja M a t s u d e i r a. See toimkond saatis juba kutsed wälja 66 riigile. Konwerents astub Londonis kokku 12. juunil.

Jõmsu „Eesti rahwa ajalugu" nr. 4.

Toimetanud: J. Libe, A. Oinas, H. Sepp, J. Wasar.

K.-ü. „Loodus" — Tartus.

Käesolew wihk algab saarlaste 1261. a. wastuhakkamise kirjeldusega, mis moodustab jätku eelmise wihu käsitlusele eestlaste ja sakslaste wahel kujunewaist suhteist. Edasi jälgitakse kokkuwõtlikult uute wõimude omawahelisi tülisid ja Wana-Liiwimaa maakaitse ülesandeid wäliswaenlaste wastu, kusjuures eriti reljeefselt on walgustatud „põliswaenlase" — Wene hädaohu suurenemine XV sajandil ja wenelaste sõdimiswiisi julmused. Üksikasjalikult peatutakse Harju wabaduswõitluse ja selle ühiskondlik-majanduslike eelduste ja poliitiliste tagajärgede juures, kuna eestlaste sisemise olukorra, sotsiaalse liigestuse, mõisate tekkimise jne. küsimused peale Jüriöö liikumist on koondatud eritsükli, mille käsitlus järgneb tulewases wihus.

Wälise kaunidusе poolest märgib „E. rahwa ajaloo" iga uus wihk uusi saawutisi. Palju mitme- ja ühewärwilisi, esmakordselt awaldatawaid, tehniliselt laitmatud reproduktsioone, pilte, kaarte jne., mis teewad „E. rahwa ajaloo" arwatawasti pikemaks ajaks meie raamatuturu tippsaawutiseks omal alal.

Hobune suri koorma ees. Türsa-taluomanik Alfred Raitseppa tabas ootamata õnnetus. Wedades sõnnikut põllule, kukkus taluniku hobune wankri ees äkki maha ja heitis mõne minuti järele hinge. Hobune, kes oli hästi ülalpeetud, oli ilma erilise haiguseta. Omaniku kahju umbes 100 krooni.

Töötuid saadetakse maad kultiweerima.

Wiru maakorralduskomisjoni poolt on kokku seatud kawa, mille järgi ette on nähtud, et Narwa linna töötuid tuleb maade kultiweerimistöödele tööle wõtta. Hädaabitööde korras on Wäike-Soldino maade kultiweerimine, Auwere-Joala wallas uudismaade kultiweerimine, Laagnal, Ontikal ja Käwasoos Kohtla wallas metsamaade kultiwendamine.

Tööde ajal wõimaldatakse töölistel linnas elamine. Seda tahetakse läbi wiia sel teel, et pannakse tööliste jaoks liikuma kas mõni lisarong wõi autobus.

—

Skarjatina meierei jälle tööle.

Kakskümmend talunikku asja eestseas. — Senised wõlad Pikalaenu panka.

23. mail awati uuesti Narwajõe ülemjooksul Skarjatina külas tegewuseta seisnud meierei.

Umbes 8 kuud tagasi katkestas kohalik piimaühing tegewuse, sest ümbruskonna talupidajad lõpetasid piima toomise. Et ühing ei maksnud meestele piima eest raha, siis jäi piimatoojail saamata 700 krooni.

Wõlad tekkisid piimaühingul just ühingu liikme L-i läbi, kes oli ühingu rentnik. Rendileping oli nii õnnetult koostatud, et selle tühistamisel oli ühing sunnitud rentnikule maksma lepingu tühistamisel umbes 800 krooni

Wahepeal olid talupidajad, arwult 20 meest, sattunud ühingu weksleile allkirjade andmisega wõlgadesse.

Wabanedes kahjulikust rentnikust, otsustasid need 20 talupidajat omal jõul jatkata ühingu tegewust. Neil päewil wiibis maapanga direktor Johanson Narwa-taga, kus tutwunes ka piimaühingu majapidamisega ja eeltähendatud talupidajate maksuwõimega. Kuna ta leidis, et ühingu praeguse teguwuse rahuldawana, siis on ühingul loota pikalaenu pangast laenu, mis läheb wõlgade tasumiseks.

Nii on loota, et lähemal ajal tuuakse Narwa turule Narwa-tagant wõid. Aasta jooksul piimaühing töötab läbi umbes 300-tuhat liitrit piima.

— —

Et olla teadlik põhiseaduse muutmise küsimuses:

Lugege:

E. Maddison: Parlamentarism ja Eesti põhiseadus.

Elav Teadus nr. 17. Hind 1 kroon, saada raamatukauplustes ja raudtee raamatukappides. Hinda kirjas ette saates wõi posti jooksev arwele nr. 20—36 makstes tellida Eesti Kirjanduse Seltsilt, Tartust.

Nõudke „Elav Teaduse" tutwustusbrosbüüre!

Aeropolis.

Palasti ja Ernei fantastlik romaan 1952. aastast.

Tõlge Ungari keelest.

26.

„Soowite kibedat, mr. Mondmann, wõi on teile magus ehk maitsewam?"

„Tänan, palusin klaasikese Yvette'i."

Bakteriolоog tühjendas klaasi ühe sõõmuga, siis ütles:

„Andestage, mr. Bruns, ent mul on wäga kiire. Pean midagi teostama miss Humprey ülesandel, enne aga pean weel ruttama hotelli, kus tegelesin just tähtsate teadusliikude katsetega, kui näitlejatar mind kutsus ära. Kardan, et toapoiss ajab mu klaasid ümber."

Kui Mondmann sel hetkel ei oleks waadelnud antiikset seinakella waid Bruns'i, ta oleks märganud, kuidas haige wihaselt hammustas huult; hakates aga rääkima, ta häälest ei kostnud aga enam mingit ärewust.

„Teie ei tule praegu hotellist?"

„Ei. Miks küsite seda?"

„Oh, küsimus kerkis waid niisama huultele. Me wõime alata."

„Kawatsesin seda teilt just weel-kord paluda."

Mondmann tõi wälja arstitarbed, walmistudes tööle. Innuga asja juures olles, ta ei pannud tähele, et haige hakkas pikkamisi riietuma lahti. Alles siis, kui Bruns alasti seisis ta ees, ta küsis uudishimulikult:

„Milleks riietusite lahti? Ma ei ole ju arst!"

„Andestage, uskusin et see on wajalik ka teie järelwaatusel."

„Ei sugugi! Palun riietuge jälle!"

Bruns hakkas riietuma, aeglaselt nagu tigu. Professor tampis wihaselt jalgadega.

„Ma hiljun!"

„Olengi juba walmis".

Haige oli lõpuks riides ja teaduslik uuring wõis alata.

See ei kestnud rohkem kui kaks minutit. Seda üllatawam oli aga tulemus.

„Teil ei ole ju wähematki wiga!" Hüüdis õpetlane wihaselt Bruns'ile kes talle naerdes, jultunud ükskõiksusega tunnistas:

„Tean seda."

„Miks palusite siis nüüd tulla siia?"

„Et end rahustada. Teadsin, et mu kõhul ei ole mingit wiga". Ettewaatus ei ole aga kunagi kahjulik."

Igas inimeses peituw kriminalisti-meel oli bakteriolоogis paljude kummaliste seikluste järelduse sedawõrd arenenud, et talle otsekohe sai selgeks, et Bruns oli teda mingil põhjusel meelitanud siia. „Mis kasu tal aga on sellest, et olen siin?" arutles õpetlane endamisi. Järgnewal hetkel see küsimus ta ajus aga juba tumenes. ühe lausega ta oli ukse juures ja enne kui Bruns sai takistada, ka juba wäljas, tänawal. Taksoauto wiis ta mõne minutiga hotelli. Uksehoidja kuulas hämmastudes ta hirmunud küsimust:

„Kas ei käinud wargad mu toas?"

„Ei", wastas uksehoidja tagasihoidlikult, weendudes kurwastusega, et wiimaste päewade salapärased sündmused ikka weel jatkuwad.

„Olete selles kindel?"

„Jah".

Mondmann astus lifti. Uksehoidja hüüdis talle järele:

„Proua Calwill'ile on üks kiri siin. Kahjuks ma ei saa seda talle anda edasi. Kui wast härra professor..."

„Andke see siia", ütles Mondmann. Ta wõttis kirja wastu ja lift hakkas kerkima. Wõis olla umbes kaheteistkümnendamal korral, kui masinas juhtus wäike rike ja lift jäi seisma.

„Kaks minutit", teatas poiss. Mehaanikud asusid tööle. Mondmann, kes tundis end õigustatud kirja awama, hakkas, waheaega kasutades. seda lugema:

„Ewelyn!

Nende ridade kirjutades su isa on juba teel Sidneysse. Ta oleks kahjuks juba ammu pidanud asuma teele, ent meie ei osanud aimatagi, et asi wõtab sellase traagilise pöörde. Ka siin on kohutawad teated päewakorral. Ajalehed on täidetud austraalia sündmuste kirjeldustega. Sinu abikaasa rööwimine ja senaator Llawellyn'i sissejuhataw ettekanne manasid esile sellase segaduse, nagu seda ei ole olnud enam pärast maailmasõda. Wabatahtlikest moodustatakse salku Siniste Mägede uurimiseks ning üha suuremaks kaswab inimeste arw, kes teatawad mõne austraalia sugulase salapärasest kadumisest. Mu armas laps! Hirm on mult riisunud kogu jõu. Suudan waewu hoida sulge käes. Palun sind waid: hoia end ja anna end politsei kaitse alla.

Sinu hirmul olen ema".

Samal hetkel lift hakkas liikuma ja kohe professor oli oma toas. Astudes sisse ta weendus hämmastudes, et uksehoidja rahustawad sõnad ei wastanud tõele.

Toas wiibis kaks murdwarast. Nad olid parajasti ametis kasti lohtikangutamisega ja sellepärast ei kuulnud,et keegi tuli tuppa. Kastikaas andis järele ja kui Mondmann julgelt tormas ligi siis oli hõbe kastikene, mida bakteriolоogilt kord juba warastati, ühe sissemurdja käes. Siis alles wõõrad märkasid professorit, kes silmapilksel segadust kasutades kiskus wargalt waranduse ja ruttas ukse juure. Enne kui ta aga jõudis wäljuda mehed olid ta kannul. Nähes ära, et kallaletungijatega ei saa hakkama, tal tekkis hulljulge idee. Ta awas karbikese ja neelas kähku alla pisilasi sisaldawa kinnisulatatud klaastorukese.

„Ta neelas pisilased alla", sõnas üks sissemurdja imestudes ja kohkudes.

„Siis ei jäe muud üle, kui peame teda ennast wiima ära, kuna pisilased on temas", arwas teine rahulikult.

Rusikahoop paiskas õpetlase põrandale ja järgmisel hetkel ta lebas juba meelemärkusetult akna all ootawa leunuki mugawal istmel.

Lühiteateid

Peipsist Viru rannikuni.

Waiwara saab spordiwälja.

K. L. Waiwara malewkonnale kuulub spordiwäli kaunil Perjatsi mererannal, on peetud warem nii mõnigi wõistlus ja spordipidu.

Plats ise oli senini täiesti looduslikus olekus, piiramata, künklik j. n. e. Nüüd on ajutud selle platsi korraldamisele. Waiwara Rahwamaja juhatuse ainelisel toetusel, kaitseliitlaste ja noorkotkaste ühisel jõul ning Waiwara metskonna toetusel metsamaterjaliga piiratakse pordiwäli aiaga, tasandatakse ja seatakse korda. Platsile ehitatakse ka kõlakoda. Samal platsil peetakse 23. juulil Waiwara Rahwamaja 25 aastase juubeli puhul suurem laulu- ja spordipidu. Platsi ümber noored istutawad kuuskedest elawaia.

Jalgratas warastati läbi akna. Mõni päew tagasi warastati Waiwaras talunik Martin Walgepealt meesterahwa jalgratas. Ratas wiidi ära tööaast akna kaudu. Omaniku kahju 60 krooni. Wargad seni tabamata, kuigi alati kohe politseilist juurdlust.

Warastawad riiet — nagu läheks waja kehakatet terwele rügemendile.

Wiimasel ajal on wargad oma tööpõlluks walinud Jisaku walla

Nii langes warastele saagiks eeltähendatud wallas ühe ööga: talupidaja Joosep Tropi 30 kroonine linakangas, Ruben Seliohwi 35-kroonine lina- ja takukangas; Juuli Krooni takukangas, wäärtusega 20 kr. ja taluomaniku Kaarel Reitmanni linakangas, wäärtusega 84 kr. 50 s.

Kõik need riidekangad olid talupidajate poolt jäetud ööseks elumaja lähedale murule, kuhu riie oli pandud pleekimiseks.

Koolinoorte kewadpidu Sinimägedes.

Waiwara Õpetajate Ühing korraldab pühapäewal, 28. mail Auwere-Joala, Peetri ja Waiwara koolidewahelise koolinoorte kewadpeo Waiwara Sinimägedes mitmekesise eeskawaga.

Peo algus kell 3 p. l. Istekohad — 35 s., seisuk. — 25 s.

Rongikäik algab kell 2.45 p. l.

Maal pannakse kartulaid.

Narwa ümbruskonna maapidajad on soojade ilmadega alanud agarasti kartulite mahapanemisega. Tööga rutatakse, et jõutaks panekuga lõpule eelolewaiks suwistepühiks.

Raudteeliini serwad korda. Möödunud nädala lõpul sõitis Tapalt Narwa ballast-sahk, mis tasandas kahel pool roopaid olewad tee serwad (proksad) tasaseks. Sellega sai ka raudtee kenama ilme. Sarnast kordaseadmist toimitakse igal kewadel ja ka suwel paar korda.

Argipäew protokollis.

Prunlisid wiina. Et piirituse wabritseerimine on keelatud, see oli Kohtla walla R-i perekonnal teada, kuid sellest ei hoolitud. Nüüd tuleb R-idel kohtukojas wastust anda.

Ida unustas sundmääruse. Jõhwis asuwa tee- ja sõögimaja omanik Ida Parbu arwas heaks kaubelda keelatud ajal. Et P. sundmäärusega arwestaks, wõeti ta wastutusele.

Jõi „lillat". Jõhwi elaniku Aleksander Pallole selgitas politsei protokolliga, et denatureeritud piirituse joomine on terwisele kahjulik.

Wigastusi kaewandustöödel. Põlewkiwi kaewandusis, Alutagusel, nädala jooksul registreeriti 11 juhtumit kergemaid wigastusi töölistega.

Wene teaatrihooaeg lõppes.

A. N. Ostrowsky „Mets", komöödia 5 w. Narwa wene teaatrilt „Wõitlejas" 16. sp. kell 8 õht.

Narwa wene teaater A. W. Tsharskij juhtimisel on wõrdlemisi wähese aja jooksul teinud tubli arengu. kaswades juhuslikult asjaarmastajateтrupist päris wastuwõetawaks näiteseltskonnaks, kes hooaeg läbi töötab süstemaatiliselt. Selle juures teaater peab oma kindlat erisuunda, lawastades eranditult klassikuid. On selge et tänapäewa noorsugu on wõõras klassilistele teostele, et teda tuleb tutwustada nendega. Selles suhtes teaater peab tihedat kontakti pedagoogitaga, töötades juba aastaid mitte kasahuwide rahuldamiseks ja „eluläheduse" otsimiseks, waid klassika- ja Wene waimuilma taastoomiseks meieaja noorsoo huwipiirkonda. „Tsaar Joann", „Quo Vadis" j. t. tähistawad seda tööd, tööd mille käesolewa hooaja lõpplawastuseks oli Ostrowsky' „Mets", A. N. Kuskowsky' wõõrusetendusena.

Kuskowsky on andekas karakterkujude looja wene teaatri wähenõudlikus raamistikus. Tema „Akadij Onnelik" oli tüüpiline wene sentimentaalse-„hingelise" nukrutsewa alatooniga, mis nii omane wene karakterile. Aplausid publikult täiesti teenitud. Sellewastu Tsharskij ise seekord tarwitas liig palju poosi ja wõltspaatost, sattudes õigesse tooni alles 4 waatuses, kus ta oli nauditaw. Kenad kujud olid R. F. Lerskij (kaupmees), E. A. K a r t a s h e w (teener) A. M. S k a r s h i n s k a j a (naisteenija) Teised osalised A. A. Shukowa, E. A. Ljusina, W. J. Simin, N. B. Belgorodskij, A. A. Garin, ja P. F. Lerskij olid enam-wähem rahuldawad.

Waatamata kewadele ja ilusale õhtule, oli saal publikut reaaegu täis. Publikut, kes kuigi plaksutas, siiski weendus, et Ostrowskit tänapäewal wõib mängida ainult kas wäga harwa, wõi otsekohe — õppeülesandel.

—tse

Mälestusmärk Kõrwe lahingu kangelasele.

Jõhwi seltskonna ja 4. pataljoni ühine, kiiduwäärt algatus.

Jõhwi seltskonna ja 4. üksik jalawäe pat. ühisel ettewõttel otsustati püstitada Jõhwi alewi wabastamisel Kõrwe lahingus langenud kpt. H. Jürgensile lahingu asukohale mälestusmärk. Nüüd on eeltöödega juba nii kaugele jõutud, et monumenti wõtakse awada juba juulikuus.

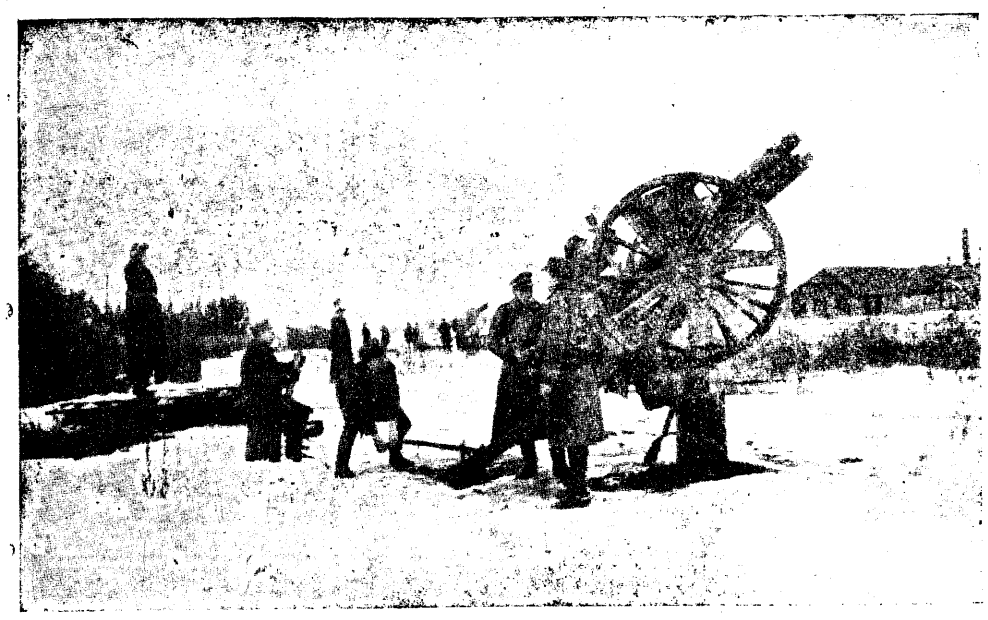
Mälestusmärk asub Kõrwe nimelise wana kõrtsi lähedal Narwa-Tallinna maantee ning Toila tee ristumisel. Seega on ta wõrdlemisi liikumisrohkes kohas. Jõhwi alewile lähenejale Narwa poolt paistaks mälestusmärk juba eemalt wastu, kuna ta asub kõrgendikul. Mälestusmärgi awamine kujuneb kindlasti Jõhwi alewile suurpäewaks.

Kpt. H. Jürgens kuulus 5. polku, kuid oli komandeeritud 4. polgu juure. Kõrwe lahingus oli ta ainukeseks eestlaseks, kes langes wõideldes maenlasega.

—

Pilt minewikust — wabadussõja päewilt.

1-se diwiisi suurtükiwäe lennukite vastu võitlemise rühm tegevuses vabadussõjas, Narva rindel.

Wiru kaitsewäeringkonna ülema asutuse teadaanne.

Kaitseministri käsukirja põhjal kutsutakse käesolewal aastal Wiru kaitsewäeringkonnas Rakwere rajoonis kordusõppusile jalawäelased liikidest Nr. Nr. 1, 2, 3, 4, 18 (ka inseneriwäes teeninud), 25 (ka side pataljonis teeninud), 45, 46, 47, 48. ja 56. järgmiselt:

1) 11. juunil s. a. weltweeblid ja allohwitserid, kes on sündinud 1900, 1901, 1902, 1903, 1904, 1905, 1906, 1907, 1908. ja

2) 15. juunil s. a. kapralid ja reamehed, kes on sündinud 1901—1908 a. (kaasaarwatud).

Õppusile saatmisest on wabastatud need tagawarawäelased, kes 1930, 1931 ja 1932 a. juba õppusil wiibinud, kes teeniwad riigi- wõi omawalitsuse asutusis sarnaseil ametkohtadel, millel teeniwaile on ettenähtud anda mob. korral ajapikendust tegelikku teenistusse ilmumiseks. Peale selle antakse ajapikendust neile tagawarawäelasile, kelle majanduslik seisukord eriti raske. Selekohase palwega tuleb pöörata kaitsewäeringkonna ülema poole hiljemalt 7. päewa enne õppusile ilmumist, juure lisades politseikomisari, walla- wõi alewiwalitsuse tunnistuse paluja majandusliku seisu üle.

Õppusile ilmumise kuulutust k. a. awalikkesse kohtadesse wälja ei panda. Õppusile kutsutawaile saadetakse waid isiklik kutse, mispärast õppusile kuulum tagawarawäelane peaks jälgima ka ajalehes ilmuwat sellekohast teadet.

Kuna käesolewal aastal kordusõppuste ajal toimub ka rahwahääletus, peab iga tagawarawäelane, kes oma elukoha järele rahwahääletusest 10—12. juunini s. a. ei saa osa wõtta, kaasawõtmaa arwestamise allüksusest wäljaantaw wastaw tunnistus.

Märge: Rakwere rajooni kuulumad järgmised arwestamise allüksused: Aaspere, Awanduse, Haljala, Kalwi, Kunda-Malla, Kütt, Pada, Palmse, Paaswere, Porkuni, Rakwere, Roela, Rägawere, Saksi, Salla, Sõmeru, Undla, Warangu, Wao, Wsnewere, Wihula, Wohnja wallad, Kunda alew ja Rakwere linn.

(allkiri)
Kapten,
Wiru kaitsewäeringk. ül. asut. kantsl. ülem.
Rakweres, 18. mail 1933. a. nr. 1071.

Wõileiwa-raha eest wõib osta uhke maja!

Rahukogus müüdi teistordsel oksjonil kinniswarasid 54 ja 60 kr. eest.

Rakwere-Paide rahukogus kinniswara-oksjonid müüdi 22. mail rida kinniswarasid otse wõileiwa hinna eest. 50—60 krooniga müüdi ära mitu teistkordselt oksjonile tulnud hinnalist maja. Pakkujate puudusel tarwitses ainukesel pakkujal a'ghinnale ja oksjoni kuludele juure lisada minimaalne summa ja wäikese ametniku-palga eest saadi majaomanikuks. Suurem osa maju müüdi kõik äärmiselt odawasti, kahekordne kiwimaja kõrwalehitustega ja krundiga müüdi umbes 10.000 krooni eest, kuna maja tegelik wäärtus on peaaegu kümme korda enam.

*

Krediit Panga Narwa osak. omandas 60 krooni eest Jaan Reitsniku päralt olewad Narwa Jõesuus asuwad kaks kahekordset elumaja kõrwalehitustega ja krundiga. 54 krooni eest ostis sama pank Aleksandra Elisejewi puuelumaja kõrwalhoonete ja krundiga. 62 krooni eest langes sama panga omandusets Pawel Lukin'i päralt olnud ühekordne puuelumaja kõrwalhoonete ja krundiga.

Narwa Majaomanike Pank ostis 1003 krooni eest Narwa linnas Waestemaja uul. asetsewa Juhan Krooni kahekordse elumaja kõrwalhoonetega ja krundiga.

Narwa Krediit Pank ostis weel 905 krooni eest Juhan Krooni päralt olnud Narwas Waestemaja uul. asuwa krundi ühes kõigi päraldistega.

3500 krooni maksis Woldemar Talli Narwas, Peetri linnajaos asetsewate Mihkel Nirgi kahe puust elumaja ja suure krundi eest.

Nikolai Rabashin omandas 2020 krooni eest Aleksei Lukjanowi suure krundi Narwas ühes pealolewa kiwielumajaga.

Arwed Ernst Tallinnast sai kätte 10.900 krooni eest Marie Fiegel'i mitme miljonilise kahekordse kiwimaja.

Müümata jäi pakkujate puudusel terwe rida kinniswarasid, nii et kodanikel on wõimalus järgmisel oksjonil saada majaomanikuks kindlasti 60 krooniga. Oksjoni pidas Rakwere-Paide rahukogu saalis kohtupriistaw G. Kütt.

Kurk — suwine terwisetoit.

Juba wanad kreeklased ja roomlased pidasid sellest lugu.

Juba wanad kreeklased ja roomlased söid kurke ja hindasid nende söömise tähtsust. Ka kurkide soolamine oli nende juures tuntud. Keskajal olid arstid arwamisel, et wärsked kurgid seediwad raskesti ja et nende tarwitamisel tekiwad seedimisorganites mürgid. Sellepärast söödi soolatuid kurke.

Wiimasel ajal on kurgid meil suures lugupidamises: neid süüakse wärskelt ja soolatult.

Keemiline analüüs näitab, et peale suure wee-protsendi kurgid sisaldawad tärklist, suhkrut, mineraalsooli (nende hulgas ka raua sooli) õlisid, walke, lupja, wosworit, witamiine jne.)

Kuna kurgiseemned sisaldawad rauda ja wosworit, siis on ka nende söömine kasulik, kui neid ei taheta süüa ühes kurgiga, siis kuiwatatagu nad ära, hõõrutagu wõi lõigatagu peeneks, et nende seedimist hõlbustada.

Et kurkide soolamine (hapendamine) küllalt tülikas toiming, ostetakse soolatud kurke äridest wõi turult. Peetagu kurkide ostmisel silmas, et kurkide soolamisel wõtakse soolweele juure lisada wasefoola. Teatawasti kuuluwad waseühendid kangete mürkide hulka. Kontrolliwail asutisil tuleks oma tähelepanu pöörda ka soolatud kurkidele ärides ja turul, wõttes proowe analüüsimiseks. Wärsketele ja wastawalt terwishoidlikele nõudeile soolatud kurgid on kõigiti kasulikud süüa.

—

SPORT

Kuidas lugeda spordisõnumit?

Wajalisi näpunäiteid sportlastele ja mittesportlastele.

Kuna sport ikka enam ja enam rahwasse tungib, leiawad tema eluawaldised kajastust ka ajaleheweergudel enam, kui waheft mõned aastad tagasi. Kuna aga spordisõnumite kirjutamises walitseb teatud stiil, mis arusaadaw küll igale sportlasele ja sporditundjale, tekitab see harilikule, spordiga wähetegelewale lugejale raskust sõnumist aru saamiseks. Sellepärast poleks liigne, kui lausume selgitusets mõned sõnad, mis peawad aitama igal mõista spordisõnumites esinewaid tagagajärgi.

Kui on kirjutatud 100 m. 11,7, siis tähendab see et wõistleja 100 meetri jooksu ajaks on 11,7 sekundit. üldse — m. täht tähendab alati meetrit ja komma eraldab kümnendikudsekundid terweteist. 2.11,7 tähendab juba kaks minutit 11,7 sekundit. Minutimärgiks jooksuaegade juures on punkt, tunnimärgiks—koolon. 3:02.11,7 tähendab juba kolm tundi, kaks minutit, 11,7 sekundit. 2:00.02,4 tuleb lugeda: kaks tundi, 2,4 sekundit. Kõrgushüppe, kaugushüppe ja teiwashüppe tagajärjed märgitakse wahemärkideta 170, 680 ja 420 tähendawad wastawat arwu sentimeetreid. Odaheites, kettaheites, kuulitõukes lahutatakse sentimeetrid meetritest punktiga. 62.40, 44.05, 14.82 jne. Peaks mõnel niisugusel tagajärjel olema weel pooleisentimeetriline täpsus, siis märgib seda loomulikult komma. 14.82,5 näiteks on 14 meetrit, 82 ja $^1/_2$ sentimeetrit.

Pidagu neid näpunäiteid silmas ka lgp. kaastöölised, kes meile kohtadelt spordisõnumeid saadawad.

Jõhwi Kalju sai „sauna" esimesel hooaja spordiwõistlusel.

25. sk. korraldas Jõhwi spordiselts Kalju esimese jalgpallwõistluse uuel spordiwäljal, milline hiljuti walmis, Kukruse haridusseltsi jalgpalli meeskonnaga. Wahekohtunikuks oli Jõhwi Malewkonna spordipäälik h-ra H. Rooks Jõhwist. Wõistluse tagajärg 5.2 Kukruse kasuks. Kohe mängu alguses oli edu Kukruse meeskonnal, sest ei puudunud neil hää koosmäng. Ilmastik oli mänguks täitsa soodne, mis rohkesti pealtwaatajaid ligi tõmbas ja rahuldawa sissetuleku andis. Jääb soowida Kukrusele hääd edu ja Jõhwile rohkem energilist koostööd, eriti wärawawahile ergutust.

Kelle omad on need rihmad?

Käesolewa aasta alul leidis Narwa kriminaalpolitsei alaealiste murdwaraste Genadi Tjurini ja Wassili Marschalowi elukorterite läbiotsimisel warastatud kraami seast wiis pruuniks-pargitud rihma. Wargapoisid seletasid, et leitud rihmad on warastatud Raudtee tän. nr. 20 August Põderi elukorterist. Wiimane aga rihmasid omaks ei tunnistanud.

Et selgusele jõuda, kellele kuuluwad rihmad, on kriminaalpolitsei poolt wargapoisid korduwalt ülekuulatud, kuid poisid jääwad ikka oma endise seletuse juure. Ka A. Põder ei taha rihmu omale. Suuri sekeldusi tekitanud rihmad on umbes $^1/_2$ mtr. pikad. Mõlemas otsas on neil augud. Näib, et nad on kasutatawad kandesangadena.

Koolipoisid läksid „jõtta".

Teisipäewal, 23 mail algas Narwa kesktoolide ja tööstuskooli wanemate klasside meesõppureil 10 päewa kestew sõjaline õppus.

Õppusel tutwustatakse noori sõjategewusega ja kaitsewäe distsipliiniga.

— —

Homme laulab Narwa noorus oma kewadelaulu.

Läheneb lõpp kauakestnud koolitööle. Weel paar päewa pingutust, ja siis tuleb puhkus. Nõuab palju hoolt, muret ja waewa iga kooliaasta, sest iga aasta wiib sammu edasi, wastu elule, lähemale täisealise kohustustele. Paljud noored seisawad teelahkmel, sest lõpule on jõudnud wiie-, kuueaasta pikkune alg- wõi kesktooli tee. Ees ootawad elumured, eluwõitlus, ning noor hing täitub kartuse ja lootusega: mis toob mulle tulewik, mida suudan leida elust, mida wõin anda elule? Need on rasked küsimused, ja weel raskem on leida neile õiget wastust.

Kuid nüüd, nüüd ollakse weel õpilased. Weel ehib nooruri pead wormimütsike, mis olnud truuks tunnismeheks koolitöödel ja kooliteedel. Weel tõttamas tänawail õpilasõalgad, kelle noorushele naer ja lapselik wallatlemine annab igawale tänawalegi omapärase ilme. On elu, on liikumist, ruttamist, tõttamist...

See meie armas ning rõõmus õpilaspere laulab pühapäewal 28. mail oma kewadelaulu. Homme kajab Joaorg Narwa noorte kewadehelinaist, kewadehõiskeist.

Kes suudab küll jääda külmaks, kui nii wõimas kewadeterwitus kajab wõidu kõse kohinaga ja Narwajõe wõimsate woogude wulinaga! Kewade kohinat kuuleme noorte häältes, kewade helinaid hõljub siis õhus, kewaderõõm särab noorte silmis ja helgib wastu wanade palgeilt.

Tere tulemast nooruse kewadepeole, noor kui wana!

Noored Narwa lahinglased.

Koostanud **Oskar Tuisk.** 2.

peale andis oberst v. Rebbenlen nõu, et need kes asjast huwitatud muretsegu Tallinna organisatsiooni põhikirja, mida siis siinse omakaitse asutamisel aluseks wõiks wõtta. Ja nii jäigi asi seekord soiku.

Oktoobri keskel tulewad Jamburi poolt kuuldused wene wäeosade ümberpaigutamise kohta, ka ilmub Jamburi hulk agitaatoreid, kes enamlaste wäeosi ülepiiri röövkäigule awatlewad. Jamburis hakkab ilmuma enamlaste ajaleht, mis eesti kodanlaste wastu sõjakäiku ja Narwa äravõtmist õhutab. Sama leht nr. 2, 13. okt. 1918. teatab: kiires korras lahkub Narwast saksa garnison, mispuhul meie wägede ülesanne on linna sisse tungida ja nõukogude wõim maksma panna... Samal ajal lõpetab tegewuse mingisugune Saksa-Wene piirikomisjon, jättes oma piiriajamisetöö pooleli. — Need asjaolud oli tõukeks omakaitse asutajatele.

Majaomanikkude Seltsi algatusel oli kokku kutsutud omakaitse asutamiseks organisatsioonidewaheline koosolek pühap. 27. okt. Narwa Eesti Seltsi. Wõimukandjatelt nüüd juba luba saadi. Koosoleku juhatajaks walit J. Kokk, protokollijaks P. Ellert. Wahepeal oli muretsetud Tallinna Omakaitse põhikiri, mis koosolekule ette loeti ja Narwas asutatawa omakaitse põhikirja aluseks wõeti. Et asjaga wõimalikult pea algust teha, walis koosolek ajutise juhatuse, kohustades seda kohe alustada liikmete wastuwõtmist. Ajutisse juhatusse walit: linnajaoskonda Kursin ja Kolk, Jaanilinna Kask ja Otter, Peetri alewisse A. Schulbach ja Pachel, Juhkentali ja Soome kog. maa peal Kapsta, Uuli ja Pahla, Kreenholmi Roots ja Einberg, Narwa agulisse Bessaborkin ja Kadastikku A. Juuse.

Omakaitse juhatus deklareeris awalikult milliseid sihte ta taotleb: „Omakaitse on rahu ja korraarmastajate elanikkude wabatahtlik omawaheline ühendus, mis walmis on korra ja julgeoleku läbiwiimiseks kodulinnas kaasa aitama. Ta täidab iseäranis õhtul pimeduse tulekust kuni koidikuni wahiteenistust ja walwab selle järele, et kahtlased isikud oma kaaselanikkude warale ja elule ei wõiks kahju teha." Awati liikmete wastuwõtmiseks 6 punkti ja asuti tööle. Omakaitsel pikka iga ei olnud: peagi asutati Kaitseliit ja Omakaitse liikmed läksid sinna üle.

. . . . . .

Peale enamlaste wägede wäljalöömist, kuulutati Narwas wälja kaitseliidu mobilisatsioon. Mind määrati 21. jaanuaril 1919. selle komisjoni liikmeks. Mobilisatsiooni järgi olid kohustatud kõik Narwa linna piirkonnas elutsewad E. W. meeskodanikud ameti ja seisuse peale waatamata, 17—60 aasta wanaduseni komisjoni ilmuma. Kõik meeskodanikud 20—36 a. wanaduseni määrati kaitseväe teenistusse, kuna teised wahi ja patrulliteenistusse. Kuid kodanikud, kellel wabadus ja Eesti iseseisws kallis, kooliõpilastest kuni raukadeni, wõitlesid Wabadussõjas wabatahtlikkudena.

24. weebruar 1918.

Martin Post.

See oli 1918. a. 24/25 weebruaril öösel. Kella 2—3 paiku keegi koputas närwiliselt minu korteri uksele. Awasin. Sisse astus härra J. S. Ta käskis mind kohe riieluda ja tulla „Meie Elu" talitusse, aga kohel Ma protesteerisin, et mis kolamine see öösel on — pean hommikul tööle minema ja ei lähe kuhugi. Tema wastas, et pean tuleme — küll seal kuulen milles asi seisab ja soowitas mulle mõnda ustawat tuttawat kaasa kutsuda. Ta lahkus kohe, sest pidi weel kellegi poole minema. Panin riidesse ja läksin Tasku majasse, et sealt K. L. ühes kutsuda. See kaasa aga ei tulnud. Läksin siis üksinda. „Meie Elu" talituses oli koos 5—6 meest ja uusi tuli weel juurde, nii et lõpuks kogunes umbes 10 isikut. Siis tõusis Eesti Ajutise Walitsuse wolinik Narwas härra K. K. püsti ning teatas, et hoolimata enamlaste walwest, on tema nimele saabunud Tallinnast telegramm, et Anwelt ühes oma kaaslastega on merele põgenenud, Tallinn on waba ja wälja on kuulutatud Eesti Wabariik ja meie Narwas peame hakkama ametasutusi punastelt üle wõtma. Peale ettekannet oli paar minutit täielist waikust, sest keegi nagu ei tahtnud uskuda, see tuli nii ootamatu. Siis kõlas kui ühest suust „Elagu!" Soowili üksteisele õnne.

Asusime arutama kuidas nüüd wabariigi wäljakuulutamist kõigile teatawaks teha. Otsustati telegramm paljundada ja laiali laotada. See töö jäeti meie — nooremale hooleks. Läksime 4—5-kesi Anwelt ja Ko trükikotta ja paari tunni jooksul oli meil, lehemeistrite juhtiwal kaasabil, 150—200 tükki walmis. Mulle tehti ülesandeks Juhkentali kirikuõpetajale korraldus wiia, et kella 10 aegu lastagu lüüja kiriku kella ja kui rahwas kirikusse kogub, siis kantslist telegramm ette lugeda. Edasi, Kreenholmi koolijuhatajale — klassis lastele telegramm ette lugeda ning peale selle lapsed koju lasta ja 25. weebruar pühaks lugeda. Kas neid korraldusi ka täideti, seda ma kontrollida ei saanud. Kell 10 pidin uuesti „Meie Elu" kontorisse ilmuma.

Läksin Kreenholmi wabriku kontori juhatajale ütlema, et tööle ei saa tulla. Kleepisin ka ühe telegrammi wabriku sisse kuulutuse tahwlile. See oli wast pomm enamlaste wõimumeestelel Nad olid alul kui peata kanad. Siis wõeti tribunaali korraldusel tahwel seinalt maha. Läksin linna poole tagasi. Raudtee ülekäigu kohal tuli aga M. mulle wastu ja ütles, et punakaartlased wõtsid „Meie Elu" oma alla ja ukse juures seisab tunnimees. Loobusin minekust lehe kontorisse ja läksin tagasi tööle. Kuid ma ei teadnud, et mind juba tagaotsitakse. Punakaartlased olid minu korteri läbi otsinud, kaasa wiinud kõik mu kirjawara ja pantwangiks wõtnud minu wenna. Umbes kell 2 päeval tulid kontori punane linnapea A. Dauman, punaste staabiülem K. Sharnowetski ja weel üks keda ei tundnud. Küsiti mind. Käsutati käed ülesse ja kuulutati mind areteerituks. Pandi brauningu ots meele kohale ja lubati kohe maha lasta. Kontori juhataja palus, et tehtagu seda siis õues, aga mitte kontori sees. Tahtsin weel kasuka selga panna, kuid ei lubatud, et mis sa kasukat weel werega määrid. Läksin siis ees, kolm

Lühiteateid

Narwast.

Käsitöö näitus.

Pühap. 28. mail Westerwalli t. 28 kooliruumes awatakse W. Koll'i käsitöökooli õpilaste tööde näitus. Näitus, millisel wälja pandud suur hulk ilusaid käsitöid on awatud 28., 29. ja 30. mail kella 10 h. kuni k. 6 õht. Pääsmaksuta.

End. Narwa prefekti tänu tuletõrjele.

W. a.

härra üldjuhatajal

Palun Teid ja Narwa tuletõrje organisatsioone wõtta wastu minu otsekohene ja südamlik tänu minule annetatud kingi eest ja minu saatmisel ülesnäidatud poolehoiu eest. Elagu, kaswagu Narwa tuletõrje!

Suurima lugupidamisega
R. Pawian
Petseri-Wõru prefekt.

Mitte 28 waid 280 krooni.

Meie lehes nr. 47 ilmunud sõnu. „Kukruse tuletõrjele uus prits" oli eksikombel trükiweana märgitud pritsi hinnaks 28 kr., peab olema **280 krooni.**

— —

Narva Linaketramise Manufaktuuri Ühisus

on mitmekesiseid uusi riideid **suures väljavalikus** turule toonud.

Naiste suvekleidi-riideid mitmesugustes värvides ja kirjades, kõige uuemate välismaa mustrite järele.

Riideid **laste kostüümide, säride, spordi kostüümide, pyjamade, aluspesu** j. n. e. tarvis.

Pühapäeval, 28. mail s. a. kell 12.30 on Joaorus

Narva koolinoorsoo laulupäev.

Rongikäik algab Peetri platsilt kell 12.

Pääsetähed 25 senti.

Märkus: Vihmase ilmaga peetakse laulup. E. S. „Ilmarises" samal ajal.

Narwa arstid.

Elan nüüd
Salme t. 2 (Tulsu majas)
Dr.
Ilse Ugam-Põder
Naishaiguste eriarst.
Vastuvõtt kl. 1/2 9 — 1/2 10 ja kl. 3—5 p. l. Telef. 312.

Narva Naiskutsekooli õpilaste
tööde näitus
on 28. mail kell 10 — 19 ja 29. ning 30. mail kell 9—19.
Uusi õpilasi võetakse vastu õmblemise, majapidamise ja kudumise osakonda 7., 8. ja 9. juunil kell 10—13, Vestervalli tän. 39.
Koolijuhatus.

A. Kotschnev'i aurulaevandus
Narva — Narva-Jõesuu
Aurulaeva sõiduplaan
13. maist kuni 14. juunini.
Äripäevadel
Narva-Jõesuust:
kell 6.45 homm.
„ 12.40 päeval.
„ 17.20 (5.20 p. l.)
„ 20.—* (8 õht.)
Narvast:
kell 11.30 päeval
„ 15.30 (3.30 p. l.)
„ 18.30 (6.30 õht.)
„ 21.10* (9.10 õht.)

* Ainult laupäevadel ja pühade eelpäevadel.

Pühapäev. ja pühadel
Narva-Jõesuust:
kell 7.30 homm.
„ 10.—* päeval.
„ 12.40 päeval.
„ 16.—* (4 p. l.)
„ 18.15* (6.15 õht.)
„ 20.— (8 õht.)
Narvast:
kell 9.— homm.
„ 11.15* päeval.
„ 14.15 (2.15 p. l.)
„ 17.—* (5 p. l.)
„ 19.20* (7.20 õht.)
„ 21.10 (9.10 õht.)

* Ainult hea ilmaga 4., 5., 6. ja 11. juunil.

Rohu- ja värvikauplus
A. SAVI
on
üleviidud kõrvale majasse Ühispanga vasta, **Joala tän. 10.**

Dr. A. Nedaschiv
Hambaarstimise kabinett
suu- ja sisehaigused.
Vastuvõtmine:
Balti tän. 6. Omas majas.
Kella 10—12 ja 4—6.

Dr. Maria Heinrichsen-Kuusin
Nais-, sugu- ja sisehaigused.
Wastuwõtmine
Joala tän. 19, Sinka majas Juhkentali apteegi kõrval
iga päew kella 11—1 ja 5—7.
Haigekassa haigete wastuwõtmine samal ajal.

M. Tsõmbalov
Joala tän. 14, Paap'i majas

Uurid, kellad, kuld-, hõbe- ja kristall-asjad

Kõige soodsam ostukoht Narvas.

Rikkalik valik kuld-, hõbe ja nikkel tasku- ja käeuurisi. Seinakellad ja äratuskellad.

Laulatussõrmuseid dukat-kullast ning suur valik kividega sõrmuseisi.

Laua-hõbe ja hõbeasjad kingituseks.

Hinnad haruldaselt odavad.

Äri juures täielme kuld- ja hõbeasjade parandus-töökoda. Töö täpne ja hind õiglane.

Dr. A. Striž
Sugu- ja nahahaigused
Wastuwõtmine igal äripäewal hommikul kella 8—9 ja õhtul kella 5—8.
Pühapäewil kella 12—1.
Walge tänaw nr 5

Eesti Omavalitsuste Kinnitusse'ts
„OMA"
JUHATUS: Tartus, Riia tän. 4, kõnetr. 3-44.

Tule-, elu-, invaliidsuse-, murdvarguse-, klaasi-, koduloomade-, rahekindlustused.

Edasikindlustuste vastuvõtmine vallaseltsidelt Peaagentuur: Rakveres, Viru Panga juures, Pikk 2, kõnetr. 109 :—: Esindajad igalpool.

Meister
J. Averjanovi
plekitööstus
Narvas, Balti tän. nr. 10.
Valmistab ja parandab korralikult
plekk-katuseid,
vihma- ja ahjutorusid ning igasugu plekist tarbeid.
Vask- ja plekkriistade tinotam.

---

23. kontsert
pühap., 28. mail kl. 19
„Võitleja" saalis.
Juhatab
prof. A. Topman.
*
Kavas: Eesti, Soome, Tshehhi, Ungari heliloojad.
*
Pääsmed 50—100 s., õpil. ja kaitsev. 35 s. Eelmüügil kauplustes „Pressa", Hermanni 11 ja H. Võhma, Joala t. ja kontserdi päeval kl. 5 alates „Võitlejas".

Kohvikusse vajatakse
nais-kelnerit,
kes valdab 3 kohalikku keelt. Teateid saab „Cafe Domino", Suur t. 22.

Talulöödega vilunud tublit
tüdrukut
vaja maale. Tulla, tunnistused kaasa võttes, Paemurru, Simensoni tallu.

Virumaa Lastekaitse Ühing vajab 19. juuniks aasta läbi tegutsevale Rakvere laste päevakodule ja lasteaiale lasteaednik kutsega
juhatajat.
Muusika tundmine nõuetav. Sooviavaldused ühes vastavate tunnistuste ja eluloo kirjeldustega esitada 31. maiks Virumaa Lastekaitse Ühingule Rakveres.

Virumaa Lastekaitse Ühingu Rakveres asuva lastekodumaja
vooderdamise töö
ühes kruntimisega antakse kinnisel vähempakkumisel välja 7. juunil kell 6 õhtul Rakveres, Kreutzvaldi uul. nr. 2. Kautsjon 50 krooni. Lähemaid teateid saab Ühingu büroost Rakverest.

Soovin osta pruugitud
koorelahutajat
60 — 120 ltr.
Samas müüa tammepuust **võimasin,** 20 ltr. mahut. Teat. slt. „Koorelahutaja".

Korras
paat
odavalt müüa. Tallinna mnt. nr. 61—2.

MAJA
odavasti müüa ühes loomaruumidega. Teat. Tallinna mnt. 21—4.

Kiires korras 2 väikest
puumaja
ostetud krundiga odavasti müüa. Mõisa tän. 7.

Väike
maja
müüa ehk pikaaja rendile anda. Kohane looma pidajale. Narvas, Põhja t. 19.

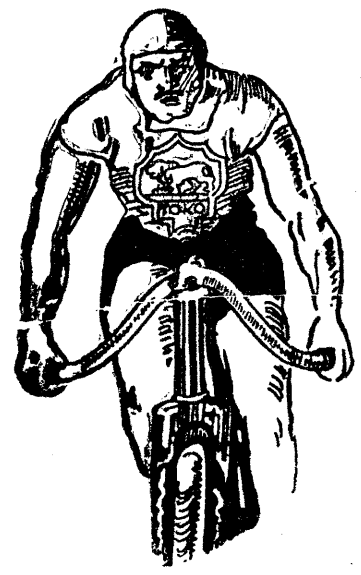
Müüa lahtine „Ford"
auto
ehk vahetada tõlla vastu. Teateid saab Jõhvist, Tartu tän. 4. Barbo teemajast.

Müüa meesterahva
jalgratas.
7. Peetri tän. nr. 20, k. 7.

Ostetakse
kuuse koori,
40 senti puud.
Esimene Eesti Kroomnaha wabrik, A. Margus Waestemaja uul 11. Rakwere.

Ämmaemand M. Bergfeld-Kõrts
Salme tn. 1.
(Tuisu kaupluse wastas).

AS TORMOLEN & Ko
Narva osakond.
Joala tän. 18. Telef. 89.

Suurim valik
jalgrattaid.
Vaatamata tollikõrgendusele ja lisamaksudele hinnad endised.
„Husquarna", „Humber", „Corvette", „Toko", „NSU" mootoriga.
Foto-aparadid- ja tarbed. Alati värsked medikamendid. Rikkalik valik grammofoniplaate, alates à Kr. 1.25
Grammofonid „His Master's Voice", „Linex". Ostjaile võimaldatud järelmaks. Jällemüüjaile tavalised protsendid.

Moodsamais lõikes ning mustreis leiate kehakatet
Narvas, Hermani tän. nr. 13 asuvas
„EESTI KAUPLUSES"
Eriti suur on daamidele mantlide ja härradele ülkondade valik.
Tellijaile töö kiire ja korralik.
Palun veenduge!
Hinnad võrdlemisi odavad!
Austusega ***D. Mihailov.***

Pühapäeval, 28. mail s. a. avatakse
V. Kolk'i käsitöökooli õpilaste
tööde näitus,
Vestervalli t. 28.
Näitus, millisel välja pandud suur hulk ilusaid käsitöid on avatud 28., 29. ja 30. mail kella 10 6 õht.
Pääs maksuta.

Laupäeval, 27. mail.

17.45. Heliplaate ja reklaami. 18.00. Välismaisi päevauudiseid. 18.15. Heliplaate. 18.45. Kodumaisi päevauudiseid. 19.00. Nõmme-Kivimäe sanatooriumi juhataja dr. med. Karl Villemi: Tüsikushaige ravi. 19.30. „Päevalehe" toimetaja E. Jalak: Nädala välispoliitiline ringvaade. 20.00. Ülekanne Tartust. 20.05. Kontsert. Juh. md. Ark. Krull. 21.15. Vana tantsumuusikat heliplaatidelt. 22.00. Moodsat tantsumuusikat „Estonia" valgest saalist.

Pühapäeval, 28. mail.

9.55. Jumalateenistus E. apostliku-usu Issanda-Muutmise peakirikust. Lõpuks heliplaate. 12.20. Põllumajandusliikte teateid. 12.20. Harjumaa maatulunduse konsulent agr. A. Tealane: Piimakarja söödapindade korrastusest. 13.00. Ülekanne Tartust. 17.30. Kohtunik Rutherfordi kõned. 18.30. Reklaami ja heliplaate. 18.45. Päevauudiseid. 19.09. Heliplaate. 19.30. Lugemistund. (Esineb Arnold Vaino) 20.00. Ülekanne Tartust. 20.05. Kontsert. Juh. Ark. Krull. 21.30. Vana tantsumuusikat heliplaatidelt. 22.15. Moodsat tantsumuusikat dancing-restoraanist „Meriklubi".

Esmaspäeval, 29. mail.

17.45. Heliplaate ja reklaami. 18.00. Välismaisi päevauudiseid. 18.15. Heliplaate. 18.45. Kodumaisi päevauudiseid. 19.00. Vann. adv. Theodor Rõuk: Vabadussõjalaste ja Riigikogu poolt 14. veebruaril 1933 a. vastuvõetud põhiseaduse muutmise kavade võrdlus. 10.30. Leo Kalmet: Esimene faas rahva kehalises kasvatuses. 20.00. Ülekanne Tartust. 20.05. Kammermuusikat. 20.35. Lugemistund. 21.05. Kontsert heliplaatidelt.

Punasest-puust
tore komplekt saali sisseseadet, kuus tugitooli, tiivanid ja laud „Napoleoni stiilis" müüa. Balti tän. 4, alumine kord.

Tutvust
soovib keskealine mees nais hingedega, et ühiselt nautida kevadeilu. Kirjad slt. „Kevad".

Töökulude ökonomiseerimise tõttu
35—65%
odavamini kui kusagil mujal Narvas, võtan kõiksugu kellaparanduse tellimisi vastu. Töö eest pikaajaline vastutus.
Kellasepp **M. Petrov,** Tallinna mnt. 15 — 2.

Vastutav toimetaja August Rosenvald
O.-ü. „Narva Kirjastusühisuse" trükk.
Väljaandja: O.-ü. „Narva Kirjastusühisus"